



Daf Panorama

La Yéchiva Ohavet Toratêha sous l'égide de Rav Israel Abib

Complément à l'étude du Daf Hayomi

BABA BATRA 131

דף קלא

א. בריא האומר על בן בין הבנים שיירש כל נכסיו.

ב. ראייה מכתובת בנין דכרין.

ג. מדוע סתם כרבי יוחנן בן ברוקה.

ד. מודים חכמים בתנאי בית דין.

ה. ו. אם תקנו מזונות הבנות באותה תקנה.

ז. הכותב כל נכסיו לאחר אימתי קנה ואימתי עשאו אפוטרופוס.

א. שאל רבא: לפי רבי יוחנן בן ברוקה שיכול להוריש כל נכסיו לבן אחד בין הבנים. האם דין זה נאמר רק בשכיב מרע או גם בבריא.
 ב. וביקש רב משרשיא לפשוט הספק מירושת הבנים בכתובת אמם (וכגון שיש לו בנים משתי נשים) שמן התורה מחלקים כל הנכסים בין כל הבנים בשוה, ותקנו חכמים שיוריש את כתובת אשתו לבניה מלבד חלקם בירושה עם שאר האחים, ונמצא שלפי רבי יוחנן בן ברוקה אפילו בריא יכול להוסיף בירושה לבן בין הבנים שהרי בריא הוא כשכותב לאשתו בשעת נשואין שבניה יירשו כתובתה (שאין לומר שנותן בדרך מתנה שא"כ יטרפו הבנים אפילו מהלקוחות לגבות כתובת אמם שהרי מתנתם קדמה).

ג. והקשה רבי נתן הבבלי לרבי שסידר את המשנה בכתובות שיורשים הבנים כתובת אמם מדוע סתם כרבי יוחנן בן ברוקה (שסובר שאפשר להוריש לבן בין הבנים יותר משאר בנים). והשיב רבי שיש לגרוס במשנה שיקבלו הבנים כתובת אמם בדרך מתנה ולא בירושה, ויהיה דין זה אפילו כחכמים (ואח"כ חזר בו רבי שאין לומר שבמתנה וכנ"ל).

ד. ותמה רב פפא מדוע היה רבי צריך לומר שזוכים הבנים בדרך מתנה, ולא אמר לעולם בדרך ירושה ומודים בזה חכמים (שיכול להוריש לחלק מהבנים יותר מאחרים) שכך הוא תנאי בית דין (שהרי אפילו במתנה אין יכול ליתן לבנים שלא באו לעולם בשעת נשואין אם לא משום תנאי בית דין). והשיב אביי דמכל מקום כיון שדקדק רבי לומר בדרך ירושה משמע שסובר כרבי יוחנן בן ברוקה שלעולם יכול להוריש לבן בין הבנים.

ה. וחזר בו אביי דבאמת יכל רבי להשאר בלשון ירושה ומודים חכמים שיכול להוריש לבני אשה זו יותר מבני האחרת כיון שהוזכר בתקנת אותו בי"ד לשון מתנה לבנות שיוזנו מנכסיו אחרי מותו, וכבר למדנו בדף קכט בשתי שדות לשני בני אדם שאם אמר לשון מתנה באחד וירושה בשני מועיל לשון מתנה לשניהם.

ו. אבל הקשו על סברה זו מי יאמר שתקנת המתנה לבנות תיקנוה באותו בי"ד שתקנו ירושת הבנים בכתובת אמם שמא שתי תקנות אלו תיקנו בשני בתי דינים (אלא שדימו תקנת מזונות הבנות לירושת הבנים לזכות בה רק לאחר מיתה) ואין לשון מתנה של בנות מועיל לירושת הבנים לפי חכמים (אבל לרבי יוחנן בן ברוקה אין צריך לשון מתנה אלא יכול להוריש לבן בין הבנים כל נכסיו).

ז. א, הכותב כל נכסיו לאשתו לא עשאה אלא אפוטרופוס בנכסיו כדי שיכבדוהו בניו (ולא תטול לעצמה כלום).

ב, וכן הכותב לבנו גדול כל נכסיו ואפילו לבנו קטן המוטל בעריסה לא עשאו אלא אפוטרופוס כדי שיכבדוהו אחיו.

ג, כתב כל נכסיו לאחר (שאין בניו מצווים לכבדו, ואין חושש שיכבדוהו שעשהו אפוטרופוס) הרי זו מתנה.

ד, וכן אם כתב כל נכסיו לאשתו ארוסה או גרושה שאין חושש שיכבדוהו הרי זו מתנה.

ה, וכן אם כתב לאשתו את כל נכסיו במקום שאחיו יורשים או בניו מאשה אחרת שאין חושש שיכבדוהו, הרי זו מתנה.

ו, כתב לבתו בין הבנים לפי רבינא לא קנתה אלא עשאה אפוטרופוס ולפי רב עזירא קנתה.

Rav Elisha Abib

Retrouvez l'ensemble des Daf Panorama sur www.dafhayomi.fr rubrique Résumés